

**ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ
НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ –
«МІСЦЕВИЙ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПОПІВСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КОНОТОПСЬКОГО
РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2034 РОКУ»**

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітним про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Програма моніторингу розробляється відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Відповідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник один раз на рік оприлюднює результати моніторингу на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітним про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Програма моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Постійний моніторинг реалізації заходів ДДП буде здійснюватися під час всього періоду виконання проєктних рішень ДДП. Термін реалізації ДДП – 2034 рік.

Основними завданнями моніторингу реалізації проєкту ДДП є збір, узагальнення, періодичний аналіз відповідних показників.

Програма моніторингу наслідків виконання ДДП – «Місцевий план управління відходами Попівської селищної територіальної громади Конотопського району Сумської області до 2034 року» (далі – МПУВ) наведена у таблиці 1.

Вплив на довкілля, у тому числі для здоров'я населення, під час реалізації рішень ДДП пов'язаний із зниженням навантаження на довкілля, у тому числі для здоров'я населення, та є наслідком впровадження більш ефективної системи управління відходами, у порівнянні з існуючою. В ході реалізації МПУВ очікується зменшення негативного впливу на довкілля, у тому числі для здоров'я населення, за рахунок зменшення обсягів захоронення відходів та збільшення частки відходів, що будуть піддані повторному використанню чи рециклінгу. Крім того, реалізація МПУВ сприятиме вирішенню наявних екологічних проблем Попівської громади, таких як низький рівень охоплення послугою зі збирання та вивезення побутових відходів.

Оскільки, на території громади наявні й інші джерела антропогенного впливу на довкілля окрім об'єктів управління відходами, то виявити пряму залежність між змінами параметрів довкілля, у тому числі для здоров'я населення, і наслідками реалізації рішень МПУВ неможливо. З огляду на це, пропонується програму моніторингу будувати на оцінці змін в системі управління відходами громади. Пропонована програма моніторингу наведена у таблиці 6 і включає наступні показники:

- зменшення обсягів захоронення побутових відходів (%),
- охоплення населення послугами з управління побутовими відходами (%),
- забезпечення екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки худомогильників та біотермічних ям (%).

Визначення показників моніторингу здійснюється наступним чином.

Зменшення обсягів захоронення побутових відходів є величиною, еквівалентною Цільовому показнику МПУВ «Зменшення обсягів захоронення побутових відходів», що обчислюється за формулою:

$$C = \frac{З}{М} \times 100 \%$$

де: С – цільовий показник із захоронення побутових відходів територіальної громади;
З – обсяг захоронення побутових відходів, тонн;

М – визначається як фактичний обсяг збирання побутових відходів на території територіальної громади за відповідний рік, тонн.

Кількість населених пунктів, де запроваджено послугу з управління побутовими відходами, визначається стосовно таких населених пунктів, де послуга надається населенню згідно укладених договорів.

Охоплення населення послугами з управління побутовими відходами обчислюються за наступною формулою:

$$П = \frac{Д}{ЗКН} \times 100 \%$$

де: П – частка населення охопленого послугами з управління побутовими відходами;

Д – кількість населення, з якими укладено договори на послуги з управління побутовими відходами, осіб;

ЗКН – загальна кількість населення громади, осіб.

Забезпечення екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки худомогильників та біотермічних ям відповідає цільовому показнику 6 МПУВ «Усунені виявлені недоліки худомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин, відсоток від загальної кількості» і обчислюються за наступною формулою:

$$В = \frac{НВ}{НЗ} \times 100 \%$$

де: В – частка худомогильників та біотермічних ям, які відповідають встановленим вимогам екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки;

НВ – кількість худомогильників та біотермічних ям, приведених у відповідність із встановленими вимогами, одиниць.

НЗ – загальна кількість худомогильників та біотермічних ям, наявних на території громади, у тому числі виявлених в період реалізації МПУВ, щодо яких було прийнято рішення про приведення у відповідність із встановленими вимогами, одиниць. До загальної кількості включаються усі діючі худомогильники та біотермічні ями, а також такі, що не експлуатуються, але не закриті у відповідності до вимог законодавства. Худомогильники та біотермічні ями, що виведені з експлуатації та закриті у відповідності до вимог законодавства з цього переліку виключаються;

У разі, якщо усі худомогильники та біотермічні ями, що виявлені на території громади, виведені з експлуатації та закриті у відповідності до вимог законодавства, показник моніторингу приймається 100%.

Здійснення моніторингу базується на аналізі даних обліку у сфері управління відходами.

Оцінка отриманих значень базується на кількісному підході, за відношенням значення показника у звітному році до значення показника у році, попередньому за звітній. Отримане значення відображає динаміку ефективності впровадження заходів ДДП.

При цьому також здійснюється порівняння поточних показників моніторингу з відповідними базовими та цільовими значеннями. В якості базових приймаються наступні значення показників:

- охоплення населення послугами з управління побутовими відходами – значення на початок реалізації ДДП (14,4%);
- зменшення обсягів захоронення побутових відходів – значення на рік введення в експлуатацію пункту підготування вторинної сировини, розташованого на території Конотопської міської територіальної громади (значення визначається під час реалізації ДДП);

Збільшення показників моніторингу «Зменшення обсягів захоронення побутових відходів», а також досягнення їх цільових значень очікується після введення в експлуатацію пункту підготування вторинної сировини, розташованого на території Конотопської міської територіальної громади, у відповідності до Регіонального плану управління відходами Сумської області до 2030 року. Це зумовлене тим, що введення в експлуатацію пункту

підготування вторинної сировини, розташованого на території Конотопської міської територіальної громади, є невід'ємною умовою збільшення зазначеного показника, але знаходиться поза межами управління виконавців ДДП. В процесі моніторингу ДДП необхідно зафіксувати значення цього показника на момент введення в експлуатацію пункту підготування вторинної сировини, розташованого на території Конотопської міської територіальної громади.

Таблиця 1

Програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля

№	Показники моніторингу	Одиниця виміру	Значення показників моніторингу				Критерій (звітний рік / рік попередній до звітнього)	Показник оцінки	Примітки
			Рік до реалізації ДДП (2024 р.)	Цільове значення (2034 р.)	Рік попередній до звітнього	Звітний рік			
1.	Зменшення обсягів захоронення побутових відходів	%	100	85			<1	Позитивний результат	У разі, якщо значення показника моніторингу поточного року менше за базове значення, результат вважається негативним і необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП
							= 1	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
							>1	Незадовільний результат, слід вжити заходи для підвищення ефективності діяльності за ДДП	
2.	Охоплення населення послугами з управління побутовими відходами	%	14,4	100			>1	Позитивний результат	У разі, якщо значення показника моніторингу поточного року менше за базове значення, результат вважається негативним і необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП
							= 1	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
							<1	Незадовільний результат, слід вжити заходи для підвищення ефективності діяльності за ДДП	
3	Забезпечення екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки худомогильників та біотермічних ям	%	100	100			>1	Позитивний результат	У разі, якщо значення показника моніторингу поточного року менше за базове значення, результат вважається негативним і необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення
							= 1	Нейтральний результат, що потребує подальшого	

№	Показники моніторингу	Одиниця виміру	Значення показників моніторингу				Критерій (звітний рік / рік попередній до звітного)	Показник оцінки	Примітки
			Рік до реалізації ДДП (2024 р.)	Цільове значення (2034 р.)	Рік попередній до звітного	Звітний рік			
								моніторингу	
							<1	Незадовільний результат, слід вжити заходи для підвищення ефективності діяльності за ДДП	негативних наслідків виконання ДДП